

Č.

Příjmení a jméno:

Adresa školy:

Adresa bydliště:

(Adresy vyplňte až po ukončení soutěžního kola, zejm. u prací postupujících do vyššího kola.)

Národní institut pro další vzdělávání

Senovážné nám. 25, 110 00 Praha 1

Dějepisná olympiáda

44. ročník – 2014/2015

Zadání úkolů okresního kola – test

Tematické zaměření ročníku: „Pot, slzy a naděje aneb Život je boj“

Důležité upozornění – u každé otázky je rámeček, který uvádí maximální počet bodů za otázku, do prázdného políčka se pak doplní získaný počet bodů. Celkem je možné získat **100 bodů**.

Úkol č. 1

Přiřaď k významným středověkým vládcům či válečníkům vždy dva správné pojmy.

Fridrich Barbarossa	_____	_____	El Cid	Anglie
Sámo	_____	_____	král železný a zlatý	Moravské pole
Vilém Dobyvatel	_____	_____	rok 800 n. l.	Wogastisburg
Karel Veliký	_____	_____	Rudovous	Cáchy
Přemysl Otakar II.	_____	_____	rok 631 n. l.	Kresčak
Rodrigo Díaz de Vivar	_____	_____	Eliška Přemyslovna	Arabové
Jan Lucemburský	_____	_____	rok 1066 n. l.	Milán

7 bodů

Úkol č. 2

Škrtni bitvy, které **nesouvisí** s křížovými výpravami do Čech.

Bitva u Sudoměře, bitva na Vítkově, bitva u Žatce, bitva u Malešova, bitva u Domažlic,
bitva u Ústí nad Labem, bitva u Lipan

3 body

Úkol č. 3

Doplň, které národy (etnika) či říše svedly uvedené bitvy.

1) Wogastisburg – 631 n. l.: _____ proti _____

2) Poitiers – 732 n. l.: _____ proti _____

3) Lech – 955 n. l.: _____ proti _____

4) Grunwald – 1410 n. l.: _____ proti _____

5) Vítkov – 1420 n. l.: _____ proti _____

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 4



Od konce 11. století ovlivňovaly Evropu křížové výpravy. Vylušti přesmyčky a vytvořené pojmy doplň ve správném tvaru a pořadí do textu. (Pojmy v přesmyčkách jsou uvedeny v 1. pádu, je potřeba skloňovat.)

Přesmyčky: UCRIT, ŘŽKIÁIC, LAASNTPEI, ŽKÍŘ, NÍTŘSEZDEOM, APPŽE, ÍRSŤAEKNTVS

Křížové výpravy směřovaly na východní pobřeží _____ moře – do _____, kterou v polovině 11. století obsadili _____. První křížovou výpravu vyhlásil _____. Protože účastníci výprav měli na svých oděvech _____ = symbol _____, nazývali se jejich účastníci _____.

7 bodů	
--------	--

Úkol č. 5

K důsledkům bitev, které ovlivnily naše dějiny, doplň místa, kde se bitvy odehrávaly.

Nápověda: Bitvy jsou seřazeny chronologicky.

MÍSTO BITVY	DŮSLEDEK
	drancování Čech Otou Braniborským, který vládl za nedospělého Václava II.
	potvrzení Zikmunda Lucemburského českým králem
	nástup Habsburků na český trůn

3 body	
--------	--

Úkol č. 6

V roce 1469 vyhlásil papež proti „kacířským“ Čechám křížovou výpravu.

a) Kdo stál v čele křížové výpravy? (jméno) _____

b) Proti kterému českému králi byla výprava vedena? _____

c) Kde byli křižáci obklíčeni? (místo) _____

3 body	
--------	--

Úkol č. 7

Rozhodni, která bitva husitských válek je v textech popsána.

A: Husité vedení Janem Žižkou z Trocnova putovali od Plzně do jihočeského Tábora, ale byli u _____ zaskočeni šlechtickou jízdou a oddíly strakonických křížovníků. Stalo se tak 25. března 1420.

B: Zikmund chtěl sevřít Prahu do kleští a k tomu bylo nutné, aby obsadil vrch _____. Zaútočilo několik tisíc jezdců, došlo k urputnému boji, ale útok byl odražen.

C: Začala bitva. Dlouhý had panského vojska v uzavřeném vozovém šiku táhl k _____. Před husitskou hradbou zabočil. Husité několikrát vystřelili z děl, panská jednota jim odpověděla.

3 body	
--------	--

Úkol č. 8

Označ odstavec (písmeno), ve kterém jsou události třicetileté války seřazeny chronologicky **správně**.

A: staroměstská exekuce, pražská defenestrace, bitva na Bílé hoře, zavraždění Albrechta z Valdštejna, vestfálský mír

B: pražská defenestrace, staroměstská exekuce, bitva na Bílé hoře, vestfálský mír, zavraždění Albrechta z Valdštejna

C: pražská defenestrace, bitva na Bílé hoře, staroměstská exekuce, zavraždění Albrechta z Valdštejna, vestfálský mír

D: pražská defenestrace, staroměstská exekuce, bitva na Bílé hoře, zavraždění Albrechta z Valdštejna, vestfálský mír

1 bod	
-------	--

Úkol č. 9

Do tabulky zařaď správně jména osob spjatých s třicetiletou válkou.

Vilém Slavata z Chlumu, Václav Budovec z Budova, Fridrich Falcký, Jan Jesenius, Jaroslav Bořita z Martinic, Jan Amos Komenský, písař Fabricius, Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic

panovník	
oběť pražské defenestrace	
oběť staroměstské exekuce	
exulant	

8 bodů

Úkol č. 10

S kterými událostmi souvisejícími s třicetiletou válkou jsou spjaty následující pověsti?

A: O zázračné pomoci Panny Marie při záchraně mužů, kteří by za „normálních“ okolností museli zemřít.

Událost: _____

B: O tom, proč zvoní na brněnském kostele sv. Petra a Pavla (Petrově) poledne už v jedenáct hodin.

Událost: _____

2 body

Úkol č. 11



Jak se nazývá tato stavba? _____

(architektonický typ a název)

Na území kterého města se dnes nachází? _____

Která bitva se v její blízkosti odehrála? _____

Který původně odmítnutý panovník se po této bitvě ujal vlády v českých zemích? _____

4 body

Úkol č. 12

V textu o útocích Turků na Evropu v roce 1683 najdi chyby. Vypiš je a oprav.

Za císaře Ferdinanda III. podnikli Turci novou výpravu proti habsburské říši. Dostali se až k Budapešti, kterou dva měsíce obléhali. Utrpěli však porážku a ztratili část Uher, kterou získali Jagellonci.

špatně	správně

3 body	
--------	--

Úkol č. 13

Na počátku 18. století byla Evropa ovlivněna válkami o španělské dědictví. V následujícím textu **zakroužkuj správná** řešení.

Počátkem 18. století vymřela ve Španělsku větev vládnoucích Habsburků/Hohenzollernů. Na uprázdněný trůn si dělali nárok rakouští/němečtí Habsburkové a ucházel se o něj také italský/francouzský král Ludvík XIV./Ludvík XVI. Válka skončila po třech/třinácti letech bez jasného vítěze.

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 14

Ve francouzské Deklaraci práv člověka a občana z období Francouzské revoluce na konci 18. století jsou uvedena práva člověka. V řadě pojmů označ tři, které tam nepatří.

Svoboda – volební právo – bezpečnost – právo na odpor proti útlaku – právo na práci – vlastnictví – svornost.

3 body	
--------	--

Úkol č. 15

Uveď, v kterých dnešních státech se nacházejí tato bojiště.

Moravské pole – _____

Kresčak – _____

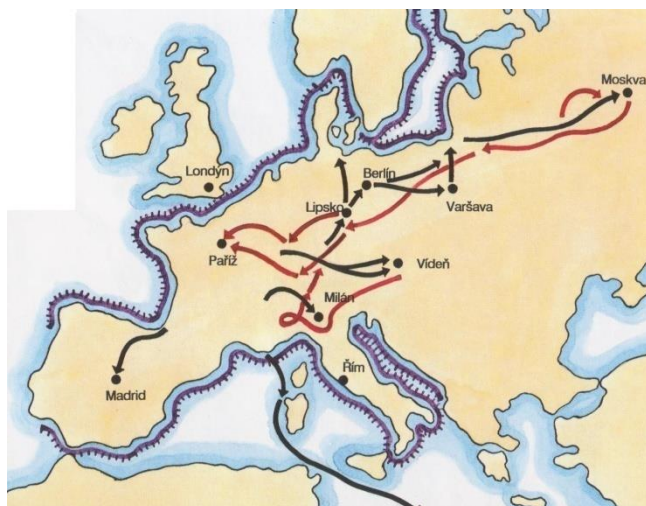
Moháč – _____

Waterloo – _____

4 body	
--------	--

Úkol č. 16

Podle mapy válečných tažení urči, o kterou válku / které války z přelomu 18. a 19. století jde.



1 bod	
-------	--

Úkol č. 17

Doplň správné pojmy.

křížová výprava – (k) _____

daň míru – (t) _____

stav bezpečnosti, míru a pořádku založený na smlouvách šlechty a měst – (l) _____

pečovatelské ústavy pro zraněné a doživotně postižené vojáky – (i) _____

4 body	
--------	--

Úkol č. 18



Doplň názvy míst, která jsou spjata s Napoleonem a napoleonskými válkami:

_____ – bitva tří císařů

_____ – stát, kde utrpěl Napoleon přes zimu 1812/1813 katastrofální porážku

_____ – „bitva národů“

_____ – ostrov, místo vyhoštění Napoleona po „bitvě národů“

_____ – definitivní porážka Napoleona

_____ – ostrov, místo smrti Napoleona

_____ – místo kongresu po napoleonských válkách

7 bodů	
--------	--

Úkol č. 19

Utvoř správné dvojice.

- | | | |
|--------------------------|----------------------------|----------|
| 1. Fridrich Falcký | a) porážka Dánů | 1. _____ |
| 2. Oliver Cromwell | b) bartolomějská noc | 2. _____ |
| 3. Albrecht z Valdštejna | c) bitva na Bílé hoře | 3. _____ |
| 4. Jindřich IV. Navarský | d) občanská válka v Anglii | 4. _____ |

4 body	
--------	--

Úkol č. 20

Vyber správnou odpověď a zakroužkuj ji.

1. Habsburkové se dostali po třicetileté válce do válek:

- a) o francouzské dědictví
- b) o rakouské dědictví
- c) o turecké dědictví

2. Války o španělské dědictví vypukly mezi:

- a) Francií a Nizozemskem
- b) Francií a Braniborskem
- c) Francií a habsburskou říší

3. V roce 1683 Turci:

- a) dobyli Vídeň
- b) dobyli Cařihrad
- c) byli poraženi u Vídně

4. Válku za nezávislost v Severní Americe vedlo:

- a) 13 osad
- b) 12 osad
- c) 11 osad

4 body	
--------	--

Úkol č. 21

Spory mezi Pruskem a Rakouskem vedly v 2. polovině 19. století k válce. Kde se odehrála rozhodující bitva?

Kdo v bitvě zvítězil? _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 22

Pojmenuj vojáky na obrázcích.



a) _____



b) _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 23

Uveď jméno pruského kancléře, který prosazoval sjednocení Německa vojenskou cestou.



1 bod	
-------	--

Úkol č. 24

K úplnému sjednocení Německa zbývalo ještě připojit jihoněmecké státy. Jak se tyto státy nazývaly? (A) _____ (L) _____

Která země se snažila také získat tato území? _____

Ve kterou válku na konci 19. století vyústil spor těchto dvou států?

4 body	
--------	--

Úkol č. 25

Před vypuknutím 1. světové války byla Evropa rozdělená do dvou bloků. Jak se tyto bloky nazývaly? (doplň do tabulky) Státy z nabídky přiřaď k blokům.

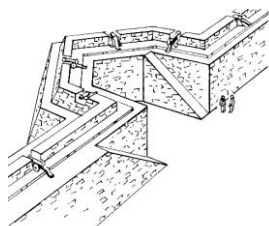
Nabídka: *Francie; Německo; Rusko; Itálie; Velká Británie; Rakousko-Uhersko*

Název bloku		
Státy		

8 bodů	
--------	--

Úkol č. 26

Základem obranného systému pevností byly duté valy obezděné cihlami, na nichž byly umístěny ochozy a další obranné prvky.



Jak se tyto valy nazývaly? (b) _____



Jak se nazývaly prostory uvnitř?

(k) _____

2 body	
--------	--

Celkem	
--------	--

Včetně rozřazovací otázky:

Celkem	
--------	--

Rozřazovací otázka:

Zapiš chronologicky události spojené s životem Jana Husa:

Dějepisná olympiáda - 44. ročník – 2014/2015

Řešení úkolů okresního kola

Úkol č. 1

Fridrich Barbarossa – Rudovous – Milán;
 Sámo – 631 – Wogastisburg;
 Vilém Dobyvateľ – 1066 – Anglie;
 Karel Veliký – 800 – Čáchy;
 Přemysl Otakar II. – král železný a zlatý – Moravské pole;
 RodrigoDíaz – El Cid – Arabové;
 Jan Lucemburský – Eliška Přemyslovna – Kresčák 7 bodů

Úkol č. 2

bitva u Sudoměře, u Malešova, u Lipan 3 body

Úkol č. 3

1) Slované proti Frankům;
 2) Frankové proti Arabům;
 3) „Němci“ proti Maďarům;
 4) Poláci proti Řádu německých rytířů/křižákům;
 5) husité proti křižákům 5 bodů

Úkol č. 4

Středozevního; Palestiny; Turci; papež; kříž; křesťanství; křižáci 7 bodů

Úkol č. 5

Moravské pole, Lipany, Moháč 3 body

Úkol č. 6

Matyáš Korvín, Jiří z Poděbrad, Vilémov 3 body

Úkol č. 7

A - u Sudoměře; B – Vítkov; C - k Lipanům 3 body

Úkol č. 8

C 1 bod

Úkol č. 9

panovník	Fridrich Falcký
oběť pražské defenestrace	Vilém Slavata z Chlumu, Jaroslav Bořita z Martinic, pisař Fabricius
oběť staroměstské exekuce	Jan Jesenius, Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic, Václav Budovec z Budova
exulant	Jan Amos Komenský

8 bodů

Úkol č. 10

A: pražská defenestrace; B: obléhání Brna Švédy 2 body

Úkol č. 11

letohrádek Hvězda; Praha; bitva na Bílé hoře; Ferdinand II. 4 body

Úkol č. 12

špatně	dobře
Ferdinanda III.	Leopolda I.
Budapešti	Vídni
Jagellonci	Habsburkové

3 body

Úkol č. 13

Habsburků; rakouští; francouzský; Ludvík XIV.; třinácti

5 bodů

Úkol č. 14

volební právo; právo na práci; svornost

3 body

Úkol č. 15

Rakousko; Francie; Maďarsko; Belgie

4 body

Úkol č. 16

napoleonská válka / napoleonské války

1 bod

Úkol č. 17

kruciáta; tribut; landfríd; invalidovny

4 body

Úkol č. 18

Slavkov; Rusko; Lipsko; Elba; Waterloo; ostrov sv. Heleny; Vídeň

7 bodů

Úkol č. 19

1c; 2d; 3a; 4b

4 body

Úkol č. 20

1b; 2c; 3c; 4a

4 body

Úkol č. 21

u Sadové / u Hradce Králové; Prusové/Prusko

2 body

Úkol č. 22

a) pikenýr; b) mušketýr

2 body

Úkol č. 23

Otto von Bismarck

1 bod

Úkol č. 24

Alsasko; Lotrinsko; Francie; ve válku prusko-francouzskou

4 body

Úkol č. 25

Trojspolek – Německo, Itálie, Rakousko-Uhersko

Trojdohoda (Dohoda) – Francie, Rusko, Velká Británie

8 bodů

Úkol č. 26

bastiony; kasematy

2 body

Celkem: 100 bodů

Rozřazovací otázka – hodnocení

Rozřazovací otázka byla zařazena na základě požadavku MŠMT na jedinečné umístění jednotlivých soutěžících. Dojde-li k situaci, že budou mít soutěžící stejný počet bodů, žádáme okresní komisi, aby přihlédla k rozřazovací otázce a podle toho, jak je zodpovězena, přidala soutěžícímu, který odpověděl lépe, 0,5 bodu. Způsob hodnocení rozřazovací otázky necháváme na komisi, která můžete použít např. pomocnou škálu 1–10 bodů.

Rozřazovací otázku budou psát všichni soutěžící, ale hodnotit se bude jen v případě shodného počtu bodů.

Soutěžní úkoly vytvořili členové Ústřední komise Dějepisné olympiády: Mgr. Václava Korcová (předsedkyně poroty), Mgr. Lenka Broklová, Mgr. Irena Náprstková, Mgr. Josef Vávra, Mgr. Jaroslav J. Gloser.